

උදුන්දොර ගලබැඳිද බිසෝ පොකුණෙහි වාස්තුවිද්‍යාත්මක ලක්ෂණ

අයි.ඩී.ආර්.එල්. ජයන්ත¹

උදුන්දොර ශ්‍රී ලංකාවේ උභව පළාතෙහි මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ පිහිටා තිබේ. උදුන්දොර ප්‍රාදේශීය රාජ්‍ය පිළිබඳ මහාවංසයේ මුල්වරට සඳහන් වන්නේ 61 වැනි පරිච්ඡේදයේය. පොළොන්නරු අවධියෙහි අටදහස් රටෙහි ප්‍රධාන නගරය උදුන්දොර වූ අතර සිරිවල්ලහ කුමරු, සුගලා බිසව ඇතුළු ඥාති පිරිස් මෙහි සිට පාලනය මෙහෙයවා තිබේ. මෙහි දක්නට ලැබෙන නිර්මාණයන් අතර බිසෝ පොකුණ සහිත ගොඩනැගිල්ල සුවිශේෂී වාස්තුවිද්‍යාත්මක නිර්මාණයකි. වර්තමානයේ මරගල කන්දේ සිට නිර්මාණය වී ඇති ජල මූලාශ්‍රයකින් ගලා එන ජලය පොකුණට සැපයීම සිදුවේ. අතීතයේ පොකුණ සඳහා ජලය ලබාගත් බවට උපකල්පනය කරන මත දෙකක් ප්‍රදේශයේ ගැමියන් අතර පවතී. ඉන් එක මතයක් නම් මරගල කන්දේ සිට නළ මාර්ගයක් මගින් ජලය ලබාගත් පුවත හා කුඩා ජලාශයක් මගින් ජලය ලබාගත් පුවතය. ඒ අනුව මෙහි වාස්තුවිද්‍යාත්මක නිර්මාණ ලක්ෂණ කෙබඳු ද? යන්න විමර්ශනය කිරීමේ දී පොකුණ සහිත ගොඩනැගිල්ලේ නිර්මාණ ලක්ෂණ හා තාක්ෂණය පිළිබඳ සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රය පරිශීලනය හා ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය මගින් තොරතුරු ලබාගැනීම සිදුකරන ලදී. පොකුණ අත්තිවාරම් බැම්මක් සහිත ගොඩනැගිල්ලක් මධ්‍යය කරගෙන ඉදිකර තිබේ. රළු ගල්, ගඩොල් හා හුණු බදාම භාවිත කර නිර්මාණය කර ඇති මෙහි සුවිශේෂීත්වය වනුයේ දැව භාවිතයට ගැනීමය. මාලක තුනකින් යුතු පොකුණේ ජල ක්‍රියාකාරීත්වය වැදගත් වේ. ඒ සඳහා නළ තාක්ෂණය භාවිතයට ගෙන ගොඩනැගිල්ල දිශානුගතව ඉදිකිරීමට කටයුතු කර තිබේ. ගොඩනැගිල්ල නිර්මාණය කිරීමේදී සෞඛ්‍යාරක්ෂණය සම්බන්ධයෙන් වැඩි අවධානයක් යොමුකර තිබේ. පොකුණට අමතරව කුමවත් වැසිකිළි භාවිතය ඒ බව මැනවින් පැහැදිලි කරයි. පොළොන්නරු අවධියට අයත් මෙම පොකුණ වාස්තුවිද්‍යා සැලැස්ම පිළිබඳව සැලකීමේදී කිසිදු පොකුණක මෙවැනි ගෘහයක් සහිත පොකුණක සාධක දක්නට නොලැබේ. ජල ක්‍රියාකාරීත්වය අතින් ද එම අවධියට අයත් අනෙකුත් පොකුණුවලින් මෙම පොකුණ වෙනස් වී තිබේ. පොකුණක් වශයෙන් මෙය නම් කළ ද, පවතිනගෘහ නිර්මාණ ලක්ෂණ අනුව මෙය වඩාත් සුවපහසු ජීවිතයක් ගතකිරීමට නැත. නිර්මාණයක ලක්ෂණයක් පෙන්නුම් කරන ගෘහනිර්මාණයක් වශයෙන් මෙම පොකුණ ආශ්‍රිත වාස්තුවිද්‍යාත්මක ලක්ෂණ පෙන්වාදිය හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද: ඓතිහාසිකත්වය, බිසෝපොකුණ, නිර්මාණ තාක්ෂණය, ජල ක්‍රියාකාරීත්වය,

¹ පුරාවිද්‍යා අධ්‍යයනාංශය, කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය. ravindulakshan12@yahoo.com